Rocznik sześćdziesiąty siódmy.

Urzędowy Orędownik Kościelny

dla diecezji chełmińskiej.

Nr. 7. **Poniedziałek, 15-go września** **1924.**

Konta u P. K. O. w Poznaniu wzgl. Warszawie — (Konta poniżej 200.000 są u P. K. O. Warszawa).

a) Nr. 200 331 Biskupi Jen. Wikarjat Chełmiński.
b) Nr. 205 413 Kasa Kancelarji Biskupiej.
c) Nr. 200 562 Kasa Kapituły Chełmińskiej.
d) Nr. 200 255 Kasa posiłkowa ks. ks. Emerytów diecezji Chełmińskiej.
c) Nr. 202 549 Directorium Sod. Ignatianae.
f) Nr. 200 717 Komitet Stow. Św. Bonifacego i Wojciecha.
g) Nr. 205 576 Prokuratura seminarjum duchownego Pelplin — telef. 69.
h) Nr. 144 974 Dzieło św. Dziecięctwa Kraków, Kleparz 19.
i) Nr. 160 138 Rada diec. Chełmińskiej w Pelplinie (Tow. Misyjne).

Treść:

74.

Acta Pii PP. XI.

Indictio Universalis Iubilaei Anni Sancti Millesimi Nongentesimi Vicesimi Quinti.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Universis Christifidelibus Praesentes Litteras Inspecturis

Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Infinita Dei misericordia sibi ad exemplum proposita, identidem Ecclesia id consilii persequitur, ut, singulari aliqua via et ratione, ad culpae expiationem vitaeque emendationem homines alliciat ac revocet, qui solent, vel ob voluntatem a fide catholica abalienatam, vl ob segnitatem atque inertiam, usitata salutis adiumenta neglegere, et poenas admissorum vindici Deo pendendas ne cogitant quidem, nedum accurate efficaciterque considerent. Extraordinarium sane eiusmodi ad renovandos animos praesidium vobis, dilecti filii, auspicato afferet Iubilaeum Magnum, ex more institutoque maiorum in Alma hac Urbe proximo anno celebrandum; quod nostis nuncupari itidem Annum Sanctum consuevisse, quia et sanctissimis initur ducitur absolviturque ritibus et ad sanctitatem morum promovendam tam aptum habetur quam quod maxime.

Iamvero si unquam alias oportuit, at potissimum hodie oportet, ut vos, illud Pauli iterando, moneamus: Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis; quo quidem tempore nullum profecto opportunius commodiusque comparandis uniquique ve-

strum reconciliationis gratiaeque thesauris reperiatis. Nec dubitare licet quin divino Ecclesia instinctu piacularem hunc annum vertentibus annis, certo quodam intervallo, interiecerit; quippe quae, ut alios ritus — multo quidem ampliore significatione atque efficientia — ab Antiquo Foedere est mutuata salubriter, ita hunc quoque, ad Anni Sabbatici exemplum, in christianos mores induxerit. Maximis enim beneficiis, quae dominicum illud institutum Hebraeis, quinquagesimo quoque anno, afferebat, nonne gratiae praenuntiabantur et significabantur, quae fidelibus per Anni Sancti decursum impetrandas proponimus? Ratio quidem in utrisque haud absimilis, sed hae illis sic praestant, quemadmodum spirituales res terrenis rebus antecellunt. Quod scilicet Hebraei Anno Sabbatico, bonis recuperatis quae in aliorum ius cesserant, „ad possessionem suam" revertebantur; quod servi „ad familiam pristinam" sese liberi recipiebant et debitoribus aes alienum condonabatur, id omne apud nos felicius piaculari anno contingit atque efficitur. Quicumque enim paenitendo Apostolicae Sedis salutaria iussa, Iubilaea magno vertente, perficiunt, iidem, tum eam, quam peccando amiserant, meritorum donorumque copiam ex integro reparant ac recipiunt, tum de asperrimo Satanae dominatu sic eximuntur ut libertatem repetant qua Christus nos liberavit, tum denique poenis omnibus, quas pro culpis vitiisque suis luere debuerant, ob cumulatissima Christi Jesu, B. Mariae Virginis Sanctorumque merita, plene exsolvuntur.

Verum non huc tantummodo — nempe ad animos singulorum expiandos eorumque morbis medendum — Jubilaei Magni producta per annum celebratio pertinet. Hoc enim tempore accepto, praeter locorum visitationem sanctissimorum et multiplicatas privatim publicaeque pietatis exercitationes, uberrimarum e caelo gratiarum adumenta plurimum habebunt momenti in excitandos universae ad altiorem sanctitatis gradum animos atque in societatem hominum reparandum. Etenim, ut exlex, singulorum licentia in commune vergit detrimentum, ita, singulis ad bonam frugem conversis ad sanctiusque vitae institutum properantibus, consociationem ipsam humanam necesse est emendari arctiusque cum Christo Jesu cohaerere. Quam quidem emendationem utinam eventum hoc, pro praesenti rerum condicione, accelerando afferat. Nam, etiamsi rei catholicae haud exigua accesserint recentiore aetate incrementa, et multitudines — diu multumque expertae, spes melioris status quam sit inanis quamque inquietus exsistat, remoto Deo, animus — religionem ardentius veluti sitire videantur, oportet tamen, et populares et ipsas nationum effrenatas inhumanasque cupiditates, ad evangelicae legis praescripta, cohiberi et homines divina inter se caritate copulari. Est sane intellectu difficile, nisi eiusmodi caritatem — nimium diu, postremi belli causa, consopitam, immo etiam omnino depositam — et cives denuo induant et gubernatorum consilia redoleant, quo pacto fraterna populorum necessitudo et mansura pax redintegretur. Ad hanc profecto singulorum civitatumque pacificationem quantopere annus sacer valeat quantasque habeat opportunitates, vix attingere ac declarare attinet. Quod enim coniungendis inter se hominibus populisque conducibilius, quam ut ingens peregrinorum numerus Romam, in hanc alteram catholicarum gentium patriam, undique confluant, communem Patrem simul conveniant, communem fidem coniunctim profiteantur, ad sanctissimam Eucharistiam, unitatis effectricem, una promiscueque accedant, eumque imbibant augeantque caritatis spiritum,, quem praecipuam esse christianorum notam vel sacra Urbis monumenta in memoriam redigant omnium mirificeque suadeant? Qua quidem caritatis perfectione cupimus Nobiscum illae coniungantur Ecclesiae, quas saeculare funestissimumque discidium a Romana Ecclesia distinet: nihil enim Nobis tam gratum tamque suave accidere posset, quam, si non eas quidem universas, at saltem multos ex earum gremio, ad unum Christi ovile redeuntes, peramanter, hac Iubilaei maximi occasione, amplexari filiorumque in numerum carissimorum adscribere. Praeclari optatissimique eiusmodi fructus fore ut ex Anni Sancti celebratione haud postremo loco hauriantur, aliqua profecto spe nitimur. Ad alendam quidem excitandamque popularium pietatem maioremque percipiendam utilitatum copiam summopere utique prodesset, si res ita per Iubilaei cursum peragi ordinarique liceret quemadmodum ante actis aetatibus licuit; at quicquid efficacitatis ex rerum temporumque condicione aut statis ministeriis aut consiliis ad apparanda regundave futura solemnia initis deesse quoquo modo possit, id benignissimus Deus, rogamus, divitiis copiose suppleat misericordiae suae.

Itaque, cum tanta catholicae rei redemptisque pretioso Jesu Christi Sanguine animis lucra atque emolumenta obventura et prospiciamus et fidenter Nobis spondeamus ac polliceamur, auctorem largitoremque bonorum omnium Deum implorantes, ut coepto huic Nostro favere hominumque voluntates ad poenitendum et singulari hac gratia fruendum allicere velit ac permovere, Romanorum Pontificum decessorum Nostrorum vestigiis insistentes, de venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium assensu, universale maximumque Jubilaeum in hac sacra Urbe a prima vespera Natalis Domini anno millesimo nongentesimo vicesimo quarto inchoandum et ad primam vesperam Natalis Domini anno millesimo nongentesimo vicesimo quinto finiendum, auctoritate omnipotentis Dei, beatorum Apostolorum Petri et Pauli, ac Nostra, ad ipsius Dei gloriam, ad animarum salutem et catho-

licae Ecclesiae incrementum, indicimus per has Litteras ac promulgamus, ac pro indicto promulgatoque haberi volumus.

Hoc igitur Anni Sancti decursu, omnibus utriusque sexus christifidelibus, qui, rite expiati et sacra Synaxi refecti, beatorum et Petri et Pauli et Sancti Ioannis ad Lateranum et Sanctae Mariae Maioris de Urbe Basilicas semel saltem in die, per viginti continuos aut interpolatos dies sive naturales sive ecclesiasticos, idest a primis vesperis unius diei ad integrum subsequentis diei vespertinum crepusculum computandos, si Romae degant cives aut incolae, si vero peregre venerint, per decem saltem eiusmodi dies, pie inviserint et ad mentem Nostram oraverint, plenissimam pecatorum suorum indulgentiam, remissionem ac veniam misericorditer in Domino cencedimus atque impertimus.

Quaenam autem, dilecti filii, sit in universum mens Romani Pontificis, profecto non ignoratis, at peculiare aliquid hac Iubilaei maximi occasione intendimus, quod vos ipsi Nobiscuum impetretis. Pacem dicimus, non tam tabulis inscriptam, quam in animis consignatam, inter populos restituendam, quae, etsi non tam hodie fortasse abest, quam antehac afuit, adhuc tamen remotior, quam pro Nostra et communi exspectatione. videtur, Praecipuum igitur eiusmodi bonum si quidem vos, Urbis incolae advenaeque, solutis a culpa incensisque caritate animis, ad Apostolorum limina imploraveritis, nonne bene sperandum, fore ut Princeps pacis Christus, qui maris Galilaeae fluctus nutu olim sedavit, tandem aliquando suorum misertus, tempestates, quibus tamdiu Europa iactatur, considere sedarique item iubeat. Mens praeterea et Nostra, ut quicumque aut Urbem incolunt aut huc sunt Iubilaei causa peregrinaturi, duplex aliud Dei miserationi negotium instando commendent, quod maximis Nos curis sollicitudinibusque excruciat et religionis interest vehementer: scilicet ut acatholici omnes ad veram Christi Ecclesiam confugiant, et res Palaestinenses sic demum ordinentur et componantur, quemadmodum catholici nominis iura sanctissima postulant — Quae autem supra servanda ediximus ut plenissima Iubilaei venia lucri fiat, pro iis qui aut morbo aliaque legitima causa in Urbe vel ipso in itinere prohibiti aut morte interim praerepti, praefinitum dierum visitationumque numerum nondum compleverint neve inchoaverint quidem, ita temperamus, ut iidem, a culpis rite absoluti ac sacra Communione refecti, indulgentiae remissionisque iubilaris participes perinde sint, ac si quattuor, quas memoramus, Basilicas reapse invisissent.

Iam nihil est reliquum, dilecti filii, nisi ut vos amantissime Romam devocemus invitemusque omnes, ut his tantis divinae clementiae thesauris fruamini, quos Sancta Mater Ecclesia vobis lucrandos proponit. In quo ignavos desidesque vos esse dedeceat, quando, per haec potissimum tempora, tam vehementi aviditate, ne salva quidem fide officiique conscientia, ad quaestum terrenarum opum concurritur. Recolitote praeterea, quam magnus, superioribus aetatibus, pergrinorum ex omni ordine numerus in Almam hanc Urbem per Annum Sanctum, diuturnis, laboriosis infestisque plerumque itineribus, convenerint. quos nimirum ab aeternae beatitudinis studio nulla absterruerunt incommoda. Si quid autem molestiae aut iter eiusmodi aut in Urbe mansio pepererit. non modo castigatio haec, paenitentiae spiritu tolerata, ad veniam uberius promerendam adiumento erit, sed multis quoque, iisdemque omne genus, solaciis compensabitur. Urbem enim petituri estis, quam. Servator hominum Jesus Christus delegit, ut suae esset religionis centrum et perpetua Vicarii sui sedes. Urbem, inquimus, unde ad vos et doctrinae sanctae et caelestis veniae securi purissimique latices effluunt. Communis heic omnium vestrum Pater, quem vos diligentem diligitis, bene vobis precabitur: heic ad vetustissima hypogea, ad sepulcra Principum Apostolorum, ad conditas gloriosissimorum Martyrum reliquias facilis pietati vestrae aditus: templa, praeterea patebunt, tot saeculorum decursu in Dei sanctorumque caelitum honorem erecta, ea sane magnificentia eoque artificio, ut in totius orbis admiratione nullo non tempore fuerint atque in posterum futura sint. Quae quidem christianae religionis monumenta si pie, si orando, ut decet, inviseritis, mirum fide quam experrecta quamque inclinata in melius voluntate in regiones quique vestras redituri estis. Neque enim versari vos Romae oportet, ut cotidiani viatores hospitesque consuevere; immo etiam, profana quaelibet devitantes, paenitentiae spiritu imbuti, a quo tantum horum naturalismus temporum abhorret, et modestiam in vultu, in incessu, in vestibus potissimum praeferentes, id unice quaeritote quemadmodum animarum vestrarum negotia gerendo provehatis. In quo pro certo habemus Episcoporum vestrorum curam diligentiamque haud vobis defuturam esse peregrinantibus: ant enim praeibunt praeeruntque ipsimet agminibus vestris, aut sacerdotes honestissimosque laicos viros praeficient, quibus res et quam optime ordinetur et quam religiosissime perficiatur.

Ut autem Litterae hae Nostrae ad fidelium omnium notitiam facilius perveniant, volumus earum exemplis etiam impressis, manu tamen alicuius notarii publici subsciptis ac sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Nulli igitur hominum liceat hanc paginam Nostrae indictionis, promulgationis, concessionis et voluntatis infrigere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indi-

gnationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die undetricesimo mensis maii anno Incarnationis dominicae millesimo nongentesimo vicesimo quarto, Pontificatus Nostri tertio.

O. Card. Cagiano, S. R. Cancellarius. — P. Card. Gaspari, a Secretis Status.

Iulius Campori, Pronotarius Apostolicus.
Raphael Virili, Pronotarius Apostolicus.
(Loco † Plumbi).

Visa.

M. Riggi, C. A. Not.
Reg. in Canc. Ap. vol. XXIX, n. 45.

75.

Acta Pii PP. XI.

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE

I.

SUSPENDUNTUR INDULGENTIAE ET FACULTATES VERTENTE ANNO UNIVERSALIS IUBILAEI MDCCCCXXV.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPERTUAM REI MEMORIAM

Ex quo primum, non sine afflatu divino, constitutum est, ut Iubilaeum maximum hac Alma in Urbe, certo quodam annorum intervallo, haberetur, nulla unquam temporum, rerum itinerumque condicio multitudines hominum prohibuit, quominus huc per Annum Sanctum confluerent. Christifidelibus enim cuiusvis ordinis, vel ipsa imperatoria regiaque dignitate ornatis, ut litterarum monumenta testantur, religioni fuit ad hanc convenire Apostolicam Sedem, ut ab Episcopo Romano Petrique successore, qui germanus doctrinae sanctae custos interpresque esset, idemque vitae supernaturalis fons purus atque integer, haurient coram, unde in fidei communione confirmarentur et mores in vinculo perfectionis — quod est caritas — ad altiorem sanctitatem componerent. Ut igitur fideles quam plurimi et heic quaererent, quae una in Urbe invenirentur, copiosiora pietatis expiationisque adiumenta, et principem inviolatamque Romanae Ecclesiae auctoritatem praesentes agnoscerent, decessor Noster Sixtus IV, anno MCCCCLXXIII, decrevit, ut, promulgata Iubilaei Indulgentia, iam ceterae omnes poenarum relaxationes, aut concessae aut concedendae, itemque facultates cuivis factae, extra Urbem, Apostolicae Sedis nomine atque auctoritate dispensandi absolvendique in utroque foro, per Annum piacularem conquiescerent ac suspenderentur. Ab eiusmodi quidem disciplina, quam deinceps, pro temporum rerumque varietate, decessores Nostri haud modice temperaverunt, eo minus Nobis deflectendum hodie esse censemus, quo facilius commodiusque itinera, vel creberrimorum agminum, apparari atque haberi contingit, et quo pluris religionis et societatis ipsius humanae interest, frequentissimos ad Apostolorum limina convolare peregrinos, ut arctius cum hoc unitatis catholicae centro cohaereant nobilissimosque caritatis pacisque sensus ac spiritus inter se alant ac foveant. Huc praeterea accidit, quod pium tot Romam coeuntium filiorum Nostrorum spectaculum, etsi tanto disiunguntur a Nobis terrae marisque intervallo, fieri non poterit quin acatholicos bene animatos percellat et acriore afficiat desiderio religiosae unitatis.

Itaque, auctoritate Nostra apostolica, usitatas indulgentias et facultates Nostro nomine extra Urbem exercendas, ut decessores Nostri simili in causa decreverunt, sic Nosmet per totum Anni Sancti decursum intermitti suspendique decernimus, iis tamen exceptis quas enumeraturi sumus.

Etenim ex indulgentiis, quae pro vivis concessae sunt, has, quae sequuntur, integras atque immutatas permanere volumus.

I. Indulgentias in articulo mortis lucrandas.

II. Eam, qua frui omnibus licet, quotquot, ad sacri aeris pulsum, Salutationem angelicam, aliamve pro temporis ratione precationem, recitaverint.

III. Indulgentias iis tributas qui pie templa inviserint, ubi Sacramentum augustum quadraginta horarum spatio adorandum proponitur.

IV. Indulgentias, quas eos lucrari decretum est, qui Sacramentum augustum, cum ad aegrotos defertur, comitentur, aut cereum vel facem per alios ferendam ea occasione mittant.

V. Indulgentiam, toties quoties lucrandam, iis concessam, qui Sacellum Portiunculae in templo S. Mariae Angelorum, prope Assisium, pietatis causa, adierint.

VI. Indulgentias, quas S. R. E. Cardinales, Apostolicae Sedis Nuntii, itemque Archiepiscopi et Episcopi in usu Pontificalium aut impertienda benedictone aliave forma usitata largiri solent.

Ceteras omnes indulgentias plenarias et partiales aut ab Apostolica Sede directe concessas aut ab aliis quoquo pacto concessas cencedendasque ex facultate iure ipso vel peculiari indulto sibi facta, decernimus, per totum Annum Sanctum vivis nequaquam prodesse, sed tantummodo vita functis. Praesentium interea auctoritate Litterarum praecipimus ac mandamus, ut, praeter Indulgentias Iubilaei easque, quas superius singillatim excepimus, nullae praeterea aliae uspiam, sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae aliisque poenis arbitrio Ordinariorum infligendis, publicentur, indicantur vel in usum demandentur.

Ad illud idem propositum, ad quod indulgentiarum intermissio spectat, facultates et indulta

absolvendi etiam a casibus Nobis et Apostolicae Sedi reservatis, relaxandi censuras, dispensandi a votis eademque commutandi, dispensandi praeterea ab irregularitatibus et impedimentis, cuilibet quoquo modo concessa, extra Urbem eiusque suburbium, per Iubilaei Maximi decursum, suspendimus nullique suffragari volumus.

Ne tamen ab innovata praesentis temporis disciplina recedamus, haec per exceptionem decernimus:

I. Ratae sint facultates omnes per Codicem iuris canonici quovis modo concessae, exceptis facultatibus ex privilegio provenientibus, per Codicem non revocato, ut ad canones 4 et 613.

II. Ratae item firmaeque sunto facultates pro foro externo ab Apostolica Sede tum Nuntiis, Internuntiis et Delegatis Apostolicis factae, tum Ordinariis locorum et Antistitibus religiosarum Ordinum quoquo modo in subditos suos tributae.

III. Quas denique facultates S. Poenitentiaria Nostra impertire solet Ordinariis aut confessariis pro foro interno, easdem ne extra Urbem quidem suspendimus, sed ita ut erga eos dumtaxat poenitentes exerceantur, qui, quo tempore confessionem peragunt, iudicio Ordinarii aut confessarii nequeant sine gravi incommodo Urbem adire.

Quaecumque autem his Litteris decreta continentur, ea omnia stabilia, rata, valida esse volumus et iubemus, contrariis non obstantibus quibuslibet.

Earum vero exemplis aut excerptis, etiam impressis, notarii publici cuiusvis manu subscriptis ac sigillo alicuius in ecclesiastica dignitate constituti munitis, eandem volumus haberi fidem, quae haberetur praesentibus sic essent exhibitae vel ostensae.

Nulli igitur liceat hanc paginam Nostrae suspensionis, declarationis, voluntatis infringere vel ei, ausu temerario, contra ire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Apostolorum Petri et Pauli se noverit incursurum.

Datum Romae aqud Sanctum Petrum, die V mensis iulii anno MDCCCCXXIV. Pontificatus Nostri tertio.

O. CARD. CAGIANO, S. R. E. Cancellarius.

O. CARD. GIORIGI, Poenitentiarus Maior.

Raphael Virili, Protonotaris Apostolicus.
Ioannes Zani Caprelli, Protonotarius Apostolicus.

Loco ☐ Plumbi.

Reg. in Canc. Ap., vol XXX. n. 4.

II

POENIENTIARIIS ALIISQUE IN URBE CONFESSARIIS FACULTATES EXTRAORDINARIAE PRO ANNO IUBILAEI CONCENDUNTUR.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Si unquam alias decuit Romanum Pontificem boni Pastoris partes agere, at hodie in primis decet, cum, Iubilaeo Maximo indicto, fideles eos omnes, qui proximo anno in Almam hanc Urbem convenient, romanosque item cives, ad admissa elluenda, ad vitiorum emendationem et ad Christi Iesu spiritum denuo copiosiusque sumendum excitari oportet atque adiuvari. Etenim animatae melius parataeque filiorum voluntati congruit ut largior respondeat communis omnium Patris misericordia, atque ut idem, Samaritani hominis more, vulneribus. quae animis peccatum misere inflixerit, Apostolicae potestatis caritatisque remedia studiosissime adhibeat. Ne quis igitur ad removendas a conscientia sua labes seque in gratiam amicitiamque Dei reconciliandum ullam a Nobis providentiam desideret, Confessariorum in Urbe per Annum Sanctum, quemadmodum Decessores Nostros simili in causa fecisse constat, amplificandam dilatandamque muneris potestatem censemus. Ut autem caveamus ne qua de limitibus usque facultatum dubitatio incidat, has perspicuitate describi ordinarique quam maxima per praesentas Litteras volumus. Itaque motu proprio certaque scientia ac de apostolicae potestatis plenitudine, ea quae sequuntur de confessariis in Urbe et suburbio, anno Iubilaei vertente, deputandis deque extraordinaria potestate iisdem attribuenda praescribimus ac decernimus.

Dilecto filio Nostro Cardinali Poenitentiario Maiori committimus ac demandamus, ut, praeter eos, qui nunc sunt, trium Basilicarum Lateranensis, Vaticanae et Liberianae poenitentiarios minores ordinarios atque extraordinarios, pro Basilica etiam S. Pauli, Via Ostiensi, ad totum Annum Sanctum similes poenitentiarios designet, praetereaque alios, tam in memoratis quattuor Basilicis, quam in reliquis quoque sive saecularium sive regularium ac praesertim in variarum nationum per Urbem ecclesiis, novos similiter poenitentiarios deputet et abunde multiplicet.

Quibus poenitentiariis minoribus, sive ordinariis sve extraordnariis, sive iam exsistentibus sive a dilecto fiio Nostro Cardinali Poenitentiario Maiore deligendis, concedimus, ut per Annum Sanctum possint, pro foro conscientiae in actu sacramentalis confessionis et per se ipsi tantum, absolvere quoslibet poenitentes non solum a quibusvis censuris et peccatis Romano Pontifici aut Ordinario a iure reservatis, sed etiam a censura ab

homine seu a quovis iudice lata. cuius tamen absolutio in foro externo non sufragabitur.

At hisce amplissimis facultatibus non utantur nisi normis exceptionibusque servatis, quae sequuntur:

I. Ne absolvant, nisi in adiunctis atque ad praescriptum can. 2254 Codicis iuris canonici, illos, qui irretiti sint aliqua censura Romano Pontifici specialissimo modo reservata, aut secretum S. Officii, alterumve secretum simile in quavis alia S. Congregatione, Tribunali vel Officio Curiae Romanae impositum, violaverint, aut in censuram aliquam inciderint, quam Pius X, Constitutione Vacante Sede Apostolica, ipso facto incurrendam decrevit, Possint tamen absolvere confessarium, reum absolutionis proprii complicis in peccato turpi semel aut bis tantummodo attentatae contra vetitum canonum 884 et 2367, impositis tum remotione occasionis relapsus, tum obligatione non audiendi neque absolvendi, in posterum, proprium complicem nisi secus periculum immineat infamiae aut scandali, tum denique onere eum ipsum monendi, si redierit, attentatas absolutiones invalidas fuisse.

II. Similitr ne absolvant, nisi ad praescriptum can. 2254, praelatos cleri saecularis ordinaria iurisdictione in foro externo praeditos, superioresque maiores Religionis exemptae, qui in excommunicationem speciali modo Romano Ponfici reservatam publice inciderint.

III. Haereticos vel schismaticos, qui fuerint publice dogmatizantes, ne absolvant, nisi ii, abiuratis saltem coram ipso confessaario haeresi vel schismate, scandalum, ut par est, reparaverint. Ad natos in haeresi quod attinet, si dubitetur de facto vel validitate baptismi in secta collati, eiusmodi acatholici, ante absolutionem, ad E.mum Cardinalem Vicarium remittantur.

IV. Pariter ne absolvant eos, qui sectis vetitis, massonicis aliisve id genus nomen dederint, etiamsi occulti sint, nisi scandalum reparaverint et a quavis activa cooperatione vel favore suae cuiusque sectae praestando cessaverint; ecclesiasticos et religiosos, quos sectae adscriptos noverint, ad can. 2336 § 2, denuntiaverint; libros, manuscripta et signa, quae eandem sectam respiciant, quotiescumque adhuc retinent, absolventi tradiderint, ad S. Officium quamprimum caute transmitenda, aut saltem, si iustae gravesqpe causae id postulent, destruenda; impositis praetera, pro modo culparum, gravi poenitentia salutari et frequenti sacramentali confessione.

V. Qui bona vel iura ecclesiastica sine venia acquisiverint, ne absolvantur nisi, aut iis restitutis, aut compositione quam primum ab Ordinario vel ab Apostolica Sede postulata, aut saltem promissione sincere facta eandem compositionem postulandi.

VI. Si autem censura, quibus poenitentes adstringuntur, publicae in locis, ubi ii commorati sunt, vel nominatim declaratae sint, aut delictum ad iudicem fori externi iam sit deductum, rei a poenitentiariis eiusmodi minoribus absolvi poterunt in foro conscientae et sacramentali tantum, dummodo sint sincere parati quodvis mandatum demisse accipere fideliterque implere, itemque reparare scandalum; admoneantur tamen de libello S. Poenitentiariae Apostolicae omnino submittendo. Scilicet confessarii post absolutionem conficiant libellum supplicem, expressis nomine, cognomine ac dioecesi poenitentis et casu eiusmodi censurae publicae subiecto, et subtus scribant tstimonium absolutionis ab eadem censura concessae, eundemque poenitentem dirigant ad Officium S. Poenitentiariae Apostolicae, ut recipere possit Rescriptum in forma missi, vel remissi absoluti, secundum praxim eiusdem Officii.

VII. Possint iidem poenitentiarii omnia et singula vota privata, etiam Sedi Apostolicae reservata, iurata quoque, dispensando commutare in alia pia opera, ex iusta ac probabili causa. Votum autem castitatis perfectae et perpetuae, etsi ab origine publice emissum sit in professione religiosa tam simplici quam sollemni, subinde tamen, aliis huius professionis votis dispensatis, firmum atque integrum manserit, similiter possint, gravi et probabili de causa, in alia pia opera commutando dispensare. Nullatenus tamen ab eodem illos dispensent, qui vi Ordinis Sacri ad legem caelibatus tenentur, etiamsi ad statum laicalem redacti sint. A commutandis vero votis cum praejudicio tertii, se abstineant, nisi is, cuius interest, libenter expresseque consenserit. Votum denique non peccandi, aliave poenalia vota ne commutent, nisi in opus, quod, non minus quam votum ipsum, peccato refrenet atque arceat.

VIII. Dispensare possint, pro foro conscientiae et sacramentali tantum, a quavis irregularitate ex delicto prorsus occulto; item ab irregularitate ex homicidio voluntario aut abortu, de qua in can. 985, 4t; sed ad hoc unice, ut poenitens Ordines iam susceptos sine infamiae vel scandali periculo exercere queat.

IX. Dispensare item possint, pro foro conscientiae et sacramentali tantum, ab occultissime dissimulato impedimento consanguinitatis in tertio vel secundo gradu collaterali, etiam attingente primum, quod ex generatione illicita proveniat, solummodo ad matrimonium sanandum, non ad contrahendum.

X. Sive autem de matrimonio contracto agatur sive de contrahendo, dispensare possint ab occulto criminis impedimento, neutro tamen machinante; injuncta, in primo casu, privata renovatione consensus, secundum can. 1135; imposita, in utroque, salutari, gravi diuturnaque poenitentia.

XI. Ad visitationem quod attinet quattuor Patriarchalium Basilicarum, poenitentiarii, cum singulis exteris, qui vel ob paupertatem vel ob aliam gravem causam in Urbe consistere tamdiu nequeant, dispensare possint vel contrahendo et reducendo ad tres saltem dies visitationes, alioquin decies repetendas, vel has, pro sua prudenti arbitrio, in alia pia opera commutando. Cum singulis autem civibus incolisque Urbis et suburbii, qui, morbo aliove legitimo impedimento detenti, memoratas Basilicas invisere neqeant, viginti praecriptas visitationes in alia pia opera, qupae ab ipsis impleri possint, despensando commutent. Poenitentiarii tamen sciant, se conscientiam suam oneraturos, si inconsulto et sine iusta causa tam exteros quam romanos cives incolasve ex eiusmodi visitationibus exemerint. Quos vero recte a visitationibus dispensaverint, iis ne indulgeant, ut preces ad mentem Nostram fundendas, quae a visitatione separari quidem possunt, praetermittant; in aegrotantium tantum commodum liceat eas imminuere aut commutare.

XII. Ab obligatione praescripta confessionis, quam ad adimplendam nec invalida nec annua ex praecepto confessio sufficit, nullum ne exsolvant, etiamsi hunc materiam necessariam non esse allatarum aut praevideant aut sciant.

XIII. Ad S. Communionem quod attinet, nefas esto eiusmodi praescriptum in alia pia opera commutare, nisi de aegrotis agatur qui ab ea suscipienda prosus impediantur. Volumus autem, Iubilaei eam sufficere, quae per modum viatici ministratur; minime vero eam, quae in Paschate peragenda praecipitur. Qui tamen Paschale praeceptum misere neglexerit, possit is deinde una Communione utrique obligationi satisfacere.

XIV. Hisce omnibus, quas memoravimus, facultatibus volumus uti non modo poenitentiarios, de quibus in harum Litterarum exordio diximus, sed etiam singulos S. Poenitentiariae Praelatos, atque Officiales ex utraque sectione, modo sint in Urbe ad audiendas fidelium confessiones habitualiter adprobati; singulos Urbis suburbiique parochos, rectores et confessarios, a Vicariatu adprobatos, eccelsiarum nationalium, praetereque nonnullos confessarios pro praecipuis celebrioribusque Urbis templis designandos, quorum omnium sedi confessionli tabela affigatur, in qua verba iscripta sint POENITENTIARIUS SANCTI IUBILAEI Praeterea ut religiosorum virorum utilitati uberius consulamus, easdem facultates tribuimus, pro Ordinibus Congregationibusque exemptis, aliquibus ex iis confessariis, quos Superiores pro subditis tantum adprobaverint ad forman can. 518 et secundum extensionem in can. 514 § 1 descriptam; Superioris quidem erit, in unaquaque domo unum alterumve in individuo deputare: qui tamen ex hac sola deputatione non poterunt facultatibus, de quibus supra, uti erga fideles domui ac Religioni extraneos.

XV. Poenitentiarii ac confessarii, ut supra deputati, sciant, posse se descriptis facultatibus uti cum omnibus fidelibus Ecclesiae tam Occidentalis quam Orientalis, qui ad confitentem apud ipsos accedant ea mente et voluntate, sincera quidem et firma, ut Iubilaei veniam lucrentur; at non posse uti denuo cum iis poenitentibus, qui indulgentiam — quam acquiri pluries licet in defunctorum suffragium, iteratis operibus praescriptis — iam semel lucrati sint.

XVI. Uti iisdem facultatibus poterunt etiam extra ecclesiam cui addicti sunt, si quando contingat eos, alibi confessiones excipere, servatis can. 908-910 et de consensu rectorum ecclesiarum. Caveant tamem — in quo graviter eorum conscientiam oneramus — ne eccelesiam propriam negligant, ut aliis inserviant.

Cum autem, ad maiora animarum lucra anno isto salutaris expiationis comparanda, intersit operarios multiplicari, omnibus quoque confessariis adprobatis ad annum ab E.mo Cardinali Vicario Nostro in spiritualibus generali, itemque reliquis omnibus confessariis regularibus exemptis, quos Superior tantummodo suus pro sodalibus Religionis omnibusque extraneis in religiosa domo diem noctemque commorantibus adprobavit — intra fines tamen temporis, loci ac personarum in concessione adprobationis designatos — has, quae sequuntur, tribuimus extraordinarias facultates.

1° Absolvere possint, per se ipsi tantum et in foro dumtaxat conscientiae et sacramentali, eos, qui apud ipsos confiteantur, a quibusvis ecclesiasticis censuris, etiam speciali modo a iure Romano Pontifici resevatis, aut Ordiniario reservatis, dummodo publicae non sint, itemque ab omnibus peccatis excessibusque quantumlibet gravibus, etiam Apostolicae Sedi reservatis, iniunctis tamen salutaribus poenitentiis aliisque deinde iniungendis, servatisque potissimum in hac absolutione impertienda normis atque exceptionibus, quae supra, sub. nn. I-V, pro poenitentiariis minoribus praescriptae sunt.

2° Omnia et singula vota privata, etiam iurata, dispensare possint, commutando in alia pia opera, ex iusta et probabili saltem causa, exceptis iis privatis votis quae can. 1309 Apostolicae Sedi reservantur, itemque exceptis votis publice emissis in susceptione Ordinis sacri aut in professione religiosa tam solemni quam simplici, et iis, quorum aut dispensatio vergeret in detrimentum tertii aut commutatio minus arceret a peccato quam ipsum votum.

3° Dispensare possint circa visitationes quattuor Basilicarum easque commutare eodem modo ac poenitentiariis conceditur sub n. XI.

4° Si quas autem facultates ab Apostolica Sede per S. Poenitentiariam aut alio legitimo modo im-

petraverint aut per Annum Sanctum impetrabunt, eae firmae atque immutatae sunto.

5º De usu facultatum, quas supra sub nn. 1-3 concessimus, ea valeant ac serventur, quae pro poenitentiariis minoribus n. XV. consituimus.

Nihil reliquum est, nisi ut poenitentiariis confessarios, quibus extraordinarias facultates istas de Apostolica benignitate largiti sumus, vehementer moneamus, patienti animo caritatique pleno eos omnes excipiant, qui Domino reconciliari cupient et caelestibus frui thesauris, quos Sancta Mater Ecclesia per totum Iubilaei annum cuivis reserat.

Praesentes autem Litteras volumus formas exsistere et fore, earumque exemplis atque excerptis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis ac sigillo viri in ecclesiastica dignitate constituti munitis, eandem adhiberi fidem, quae hisce Litteris adhiberetur, si exhibitae forent vel ostensae. Contrariis non obstantibus quibuslibet.

Nulli igitur liceat paginam hanc Nostrae concessionis, declarationis et voluntatis infringere vel ei ausso temeraro, contra ire Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Apostolorum Petri et Pauli se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die XV mensis iulii, anno MDCCCCXXIV, Pontificatus Nostri tertio.

O. CARD. CAGIANO, S. R. E. Cancellarius.

O. CARD. GIORGI, Poenitentiarius Maior.

Raphael Virili, Protonotarius Apostolicus.
Joannes Zani Caprelli, Protonotarius Apostolicus.

Loco ◘ Plumbi.

Reg. in Canc. Ap. vol. XXX, n. 5.

III.

INDULGENTIAE ANNI IUBILAEI MDCCCCXXV CONCEDUNTUR MONIALIBUS ALIISQUE STABILI IMPEDIMENTO DETENTIS CUM OPPORTUNIS FACULTATIBUS CIRCA ABSOLUTIONES ET VOTORUM COMMUTATIONES.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Apostolico muneri, quo divinitus fungimur, flagrantissimaeque caritati, qua universum dominicum gregem, Nobis commissum, complectimur, consentaneum profecto est, idemque cum more institutoque decessorum Nostrorum apprime congruens, ut — postquam, per Constitutiones ante editas, praesentissima expiationis remedia salutisque adiumenta iis omnibus paravimus ac providimus, quibus aut Romae incolis aut advenis facultas non deerit statutis condicionibus parendi, ut propositam sibi plenissimam Iubilaei veniam assequantur — iam ceteris longe plurimus prospiciamus, qui non una de causa impdientur quominus aut Romanam peregrinationem suscipiant aut praescriptas quattuor Basilicarum visitationes instituant. Eos intellegi volumus, qui cum intra claustralia saepta vivant vel in hostium potestate versentur custodiaque publica detineantur vel corporis infirmitate laborent, prohibentur prorsus ne imperata, Iubilaei causa, expiandis animis opera adgrediantur ac perficiant. Quorum condicioni aut calamitati officium benignitatis Nostrae deesse nolumus, eo vel magis quod Nobis spondemus futurum, ut coniunctis eorundem precibus, quibus promerita accedant sive innocentis vitae in divinis rebus contemplandis virtutibusque religiosis exercendis traductae, sive castigationis aegrotationisque, poenitentiae spiritu, toleratae, illa a Deo bona catholico nomini obveniant, quae ut ab omnibus flagitarentur, indicendo Iubilaeo maximo mentem esse Nostram aperte declaravimus.

Itaque concessionis huius Nostrae, ex qua Iubilei veniam lucrari — tai, quemadmodum mox dicemus — ii etiam possint, quibus sepulchra Apostolorum et Patriarchales Urbis Basilicas adire non liceat, participes dumtaxat sunto:

I. In primis moniales omnes, quae in coenobiis degunt sub claustri perpetui disciplina; item quae in iisdem monasteriis aut probandae et postulantes sunt aut tirocinium exercent aut educationis aliave legitima de causa, etsi per maiorem tantummodo anni partem, commorantur. Neque excipi volumus mulieres earum contubernales, quae, famulatus vel stipis colligendae gratia, saepta religiosa egrediuntur.

II. Omnes religiosae Sorores scilicet votorum simplicium, quae ad Congregationem pertineant iuris sive pontificii sive dioecesani, quamquam severiore claustri lege non adstringuntur, una cum suis novitiis, probandis, atque educandis puellis — semiconvictricibus quoque, ut aiunt, non tamen externis —, aliisque communi cum ipsis mensa utentibus, domicilio vel quasi domicilio.

III. Pariter Oblatae, seu piae feminae, vitae societate coniunctae, etiamsi vota non emittant, quarum, tamen Instituta ab Ecclesiastica auctoritate vel ratione stabili vel ad experimentum probata sint, una cum suis novitiis, probandis, puellis educandis aliisque communi cum ipsis contubernio utentibus, ut de Congregationibus religiosis n. II diximus.

IV. Omnes feminae ad quemvis Tertium Ordinem Regularem pertinentes, quae sub uno eodemque tecto, cum approbatione ecclesiastica,, communiter vivunt, itemque, ut supra, omnes earum contubernales.

V. Puellae et mulieres in gynaecesiis seu Conservatoriis degentes, quamvis non sint Monialibus, Sororibus religiosis, Oblatis Tertiariisve concreditae.

VI. Anachoretae et Eremitae, non ii quidem, qui nullis adstricti clausurae legibus obtemperantes

vivunt: sed ii, qui in continua — licet non omnino perpetua — clausura et solitudine deditam contemplationi vitam agunt et monasticum aut regularem Ordinem profitentur, ut Cistercienses Reformati B. M. V. de Trappa, Eremitae Camaldulenses et Carthusiani.

VII. Christfideles utriusque sexus, qui captivi in hostium potestate versantur, aut in carcere custodiuntur aut exilii poenas deportationisve luunt aut apud poenales domos ad opus damnati reperiuntur item ecclesiastici vel religiosi viri, qui in coenobiis aliisve domibus, emendationis gratia, detinentur.

VIII. Christifideles utriusque sexus, qui morbo vel imbecilla valetudine prohibentur, quominus, intra Iubilaei annum, aut Urbem adeant aut in Urbe praescriptas Patriarchalium Basillicarum visitationes instituant; qui in nosocomiis, conducti vel sponte ipsi sua, aegrotantibus, continuata opera, adsunt; item operarii, qui, cotidiano sibi victum labore comparantes, nequeunt se ab eo per tot dies atque horas abstinere; senes denique, qui septuagesimum aetatis suae annum excesserint.

Istos igitur omnes et singulos monemus vehementerque hortamur, ut quam Christus Redemptor, qui delere vult iniquitates nostras, per Ecclesiam ipsis occasionem opportunitatemque misericorditer offert animi, piaculari anno, expiandi atque ad sanctiorem vitam provehendi, eam ne negiegant neve praetermittant. Sua quisque admissa sincere perscrutantes et non sine gemitu ploratuque dolentes saluberrimo Poenitentiae Sacramento eluant congruisque castigationibus expient; tum caeleste participent epulum, ea quidem reverentia et fide et caritate, ut ad vivendum angelorum more inde prompti redeant ac parati. Interea Dominum Iesum Christum, quem pectore exceperint, ad mentem Nostram enixe orent, idque potissimum flagitent, ut, depulsis dissensionum discidiorumque causis, mansuram pacem inter populos conciliet, itemque cum ad Ecclesiam suam, caelestium eam regionem, quam Ipse sudoribus suis excoluit et sanguine suo consecravit, ne sinat violari ac contaminari atque in Crucis suae inimicorum dominatum incidere. Visitatione autem quattuor Urbis Basilicarum alia religionis, pietatis caritatisque opera iidem sufficiant, quae Ordinarius per se ipse vel per prudentes confessarios, pro condicione et valetudine singulorum ac pro loci temporisque rationibus, iniunxerit.

Itaque omnipotentis Dei misericordia et beatorum Apostolorum Petri et Pauli auctoritate confisi, iis omnibus et singulis, quas supra memoravimus, vere poenitentibus et intra Annum Sanctum rite confessis ac sacra synaxi refectis, Deumque, ut supra diximus, ad mentem Nostram orantibus, omnia denique implentibus alia iniungenda opera in locum visitatonum, ac, vel inchoatis tantum iisdem operibus si morbus periculosus oppresserit, plenissimam omnium peccatorum indulgentiam, veniam et remissionem, etiam bis intra Anni sancti decursum si iniuncta opera iteraverint, haud secus ac si praescripta communiter ceteris omnibus explevissent, de Apostolicae liberalitatis amplitudine largimur atque concedimus.

Porro liceat unicuique eorum, quos supra memoravimus, sibi confessarium eligere a suo Ordinario ad praescripta Codicis aprrobatum, cui, vi praesentis Constitutionis, pro confessione dumtaxat ad lucrandum Iubilaeum instituta, concedimus, ut, sine detrimento earum facultatum, quas forte alio titulo exercere possit, personas supra dictas in foro sacramentali tantum absolvere queat a quibusvis censuris et peccatis etiam Apostolicae Sedi speciali modo non tamen specialissimo modo, reservatis, excepto casu haeresis formalis et externae, impositis salutari paenitentia aliisque secundum canonicas sanctiones recteque disciplinae regulas iniungendis. Praeterea cenfessario, quem monialis sibi elegerit, potestatem facimus dispensandi a votis privatis quibuslibet, quae ea ipsa post professionem sollemnem nuncupaverit quaeque regulari observantiae minime adversentur. Confessarios autem supra memoratos volumus etiam dispensando commutare posse omnia vota privata, quibus Sorores in Congregatione votorum simplicium, Oblatae, Tertiariae regulares, puellae et mulieres communibus domibus vitam agentes, sese obstrinxerint, iis votis exceptis quae Nobis et Apostolicae Sedi reservata sint: factaque commutatione, a votorum etiam iuratorum observatione absolvere.

Hortamur autem venerabiles fratres Episcopos aliosque locorum Ordinarios, ut, ad apostolicae Nostrae benignitatis exemplum, eligendis ad praesentium effectum confessariis impertiri ne recusent facultatem absolventi a casibus qui ipsis Ordinariis reservati sint.

Harum interea decreta et iussa Litterarum rata, valida, firma in omnes partes esse et fore decernimus, contrariis non obstantibus quisbuslibet Volumus denique ut harum Litterarum exemplis vel excerptis, etiam impressis, manu alicuis notarii publici subscriptis et sigillo viri in ecclesiastica dignitate constituti munitis, eadem prorsus adiungatur fides, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Nulli igitur hominum liceat paginam hanc Nostrae declarationis, concessionis, derogotionis et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contra ire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Apostolorum Petri et Pauli se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die XXX mensis iulii anno MDCCCCXXIV, Pontificatus Nostri tertio.

O. CARD. CAGIANO, S. R. E. Cancellarius.

O. CARD. GIORGI, Poenitentiarius Maior.

Joannes Zani Caprelli, Protonotarius Apostolicus.
Raphael Virili, Protonotarius Apostolicus.

Loco ◻ Plumbi
Reg. in Canc. Ap. vol. XXX. a. 6.

76.

ACTA TRIBUNALIUM

SACRA POENITENTIARA APOSTOLICA

MONITA.

DE USU FACULTATUM CONFESSARIIS PER ANNUM SANCTUM TRIBUTARUM DEQUE RATIONE INDULGENTIAE IUBILAEI LUCRANADE, AD NORMAS CONSTITUTIONUM BENEDICTI XIV ET LEONIS XIII EXARATA, AUCTORITATE SSMI D. N. PII PP. XI AD HODIERNAM DISCIPLINAM ACCOMMODOTA EIUSQUE IUSSU EDITA.

Constitutione Apostolica Si unquam, die XV huius mensis lata, poenitentiariis minoribus aliisque in Urbe et suburbo confessariis facultates tribuuntur sane aplissimae, quibus adeptio iubilaris veniae facilior tutiorque reddatur. Summopere autem interest ut iidem poenitentiarii et confessarii facta sibi potestate prudener utantur, ne tantarum largitio gratiarum ea vi eoque careat effectu, quem Sancta Mater Ecclesia indicendo piaculari anno sibi misericorditer proposuit.

Vestigia igitur decessorum suorum persecutus, qui huic necessitati sapientissime superiore aetate consuluerant, SS. D. N. Pius Papa XI decrevlt, eorum monita, ad praesentem disciplinam accomodata, prouti infra exponuntur, retinenda esse et singulis, Sive Ordinariis sive confessariis ecclesiarumque rectoribus, accurate servanda.

I. Confessarii praediscant ac memorja teneant indicem peccatorum, censurarum, poenarum impedimentorumque, omnium, quorum absolutio vel dispentatio in facultatibus sibi concessis non comprehenditur; si qua autem eiusmodi occurrerint, meminisse eos oportet, non aliter posse se poenitenti providere, quam iis religiose servatis quae Codex praescribit can. *2254*, *2290*, 1045 § 3; servato praeterea — si confessarii non sint ex poenitentiariis pro Iubilaeo deputatis — can. 990 § *2*.

II. Attendant praecipue, facultates extraordinarias sibi tributas exercere se valide posse tantummodo erga poenitentes qui confessionem peragant ad jubilaeum lucrandum praescriptam, atque unice in confessione sacramntali, nisi aliud concessio ipsa ferat. Ad locum autem quod attinet, quo licite vel etiam valide iubilarem confessionem audiant, servent tum Codicis praescripta, tum Ordinarii loci mandata, tum denique ea quae in ipso facultatum suarum indice statuta sunt.

III. Sua cuique, iubilaei causa confitenti, sacramentalis poenitentia imponatur ad normas a theologis communiter traditas; nec ab ea imponenda, ut quae sacramenti integritatem compleat, idcirco confessarii se abstineant, quia poenitentem tam bene dispositum animatumque invenerint, ut conicere sibi iure liceat, eum plenissimam iubilaei veniam esse consecuturum. Nec in sacramentalem satisfactionem opera aliunde iniuncta, etiam pro ipso nubilaeo, poenitenti imperent, nisi quo casu, spectata eius fragilitate, aliter provideri omnino neqeat.

IV. Si qui in occultas censuras ob partem quoquo modo laesam inciderit, eum ne ante absolvant, quam parti laesae, etiam scandalum reparando damnumque sarciendo, satisfecerit, aut saltem, si eiusmodi satisfactionem praestare ante non possit, vere graviterque promiserit se, cum primum licuerit, satisfacturum.

V. Si quando agatur de publicis censuris quarum absolutio est poenitentiariis minoribus commissa, hi iniungendae satisfactioni haud aliter consulant, quam secundum praxim Poenitentiariae Apostolicae; ad huius vero Officium poenitentem dirigant cum suo de impertita a se censurae absolutione testimonio, in quo quidem poenitentis nomen, cognomen, dioecesim et censuram, in quam inciderat, publicam cum plena eius venia, conscripserint. Officium autem S. Poenitentiariae poenitentem ad Ordinarium remittet, tradito Resripto, quo tesificabitur illum fuisse a publica eiusmodi censura in foro sacramentali absolutum, ut possit, ad can. *2251*, haberi tamquam absolutus in fore externo. Teneatur tamen poenitens, sub poena reincidentiae, parere reliquis Ordinarii mandatis, cui religioni esto clementius mitiusque cum reo agere, quem publice in romana peregrinatione poenituit.

VI. Eos qui, ad finem quoquo modo malum, monialium clausuram violaverint, in casibus etiam occultis, prohibeant, nomine Apostolicae Sedis quominus in posterum ad illud monasterium eiusque ecclesiam accedant, moneantque praeterea, eos ita a censuris absolutos esse, ut, si prohibitionem neglexerint, in easdem eo ipso relabantur. Quodsi, pro poenitentis et rerum locorumque adiunctis, imponi ac servari ea prohibitio nequeat, consulatur E.mus Cardinalis Poenitentiarius Maior, qui pro sua prudentia, quotiescumque necessitas id postulare videbitur, ea in re dispensabit.

VII. Religiosos vero, qui suam, mulieres intro ducendo, clausuram, similiter ad finem graviter malum, violaverint, ita a censuris, in quas iidem inciderint, absolvant, ut firma atque integra consistat officii et vocis activae ac passivae privatio, qua fort, ad can. *2342*, *2t*, in poenam mulctati iam sint.

VIII. A lectione librorum prohibitorum, eorum praesertim qui in can. 2318 § 1 sub excommunicationis poena vetantur, ne quemquam absolvant, nisi is libros, quos penes se retinet, Ordinario aut confessario ipsi aut alii, qui fecultatem eosdem retinendi habeat, ante absolutionem tradiderit; sin minus, se eos, cum primum potuerit, destructurum aut traditurum, serio promiserit.

IX. Religiosos, apostates a religione, ab excommunicatione can 2385 lata ne absolvant, quamdiu extra Ordinem permanserint; attamen, si ii firmum habeant propositum ad religionem suam redeundi, congruo iisdem praefinito ad id exsequendum tempore, in foro interno absolvant, ea condicione ut in censuram recidant si intra praefinitum tempus ad religionem non redierint. At ii moneantur, se quamdiu extra suae religionis domum commorentur, ab actibus legitimis ecclesiasticis excludi, privilegiis omnibus suae religionis privari Ordinario loci commoratonis subici, atque abnoxios esse, etiam postquam redierint, aliis poenis in can. 2385 statutis. Quotiescumque vero agitur de illo egressu, de quo in can. 646, si poenitens, rite dispositus, in foro interno absolvi potuit, remittatur, eo prorsus modo qui n. V describitur, ad Officium S. Poeniteniariae, a quo, ob opportuna remedia, ad Supremam Congregationem S. Officii deferendus erit. — Religiosus autem fugitivus, etiamsi ex Constitutionibus suae religionis in excommunicationem inciderit, absolvi, rite dispositus., in foro interno poterit, imposita obligatione ad religionem quam primum redeundi, eadem ratione eademque sub reincidentiae poena, ac pro apostatis a religione cautum est: praeterea, si sit in sacris, ea lege, ut suspensionem observet can. 2386 statutam.

X. Quidsi eiusmodi vel a religione apostatae vel fugitivi dixerint, velle se, ante quam ad religionem suam revertantur, poenarum mitigationem a Superioribus impetrare, in hoc quidem casu ne absolvantur, sed ad Superiores suos remittantur.

XI. Clerici in sacris Ordinibus constituti, qui delictum patraverint de quo in can. 2388, quotiescumque rite dispositi et scandalum reparare parati animo sunt, poterunt quidem absolvi, sed per S. Poenitentiariam, ut n. IX dicitur, ad S. Officium, tamquam irregulares, remittendi sunt.

XII. Etiamsi omnes Christi fideles, cuiusvi oddinis et gradus, ad Almam hanc Urbem, lucrandi jubilai causa, advocentur atque invitentur, nulli tamen putent sibi datam. eorum, quorum interest, venia vel consensu poshabitis, adeundae Urbis libertatem. Itaque uxores et viri caveant, ne sua peregrinatio gravia familiae incommoda afferat; invitos, vicissim, parentes filii ne deserant. Episcopi ab dioecesi sua ne discedant, si qua gregi detrimenta metuant; sacerdotes ac reliqui de clero ne romanum iter ingrediantur, nisi Curia eos sua litteris munierit; religiosis, denique, peregrinari non licebit, nisi venia legitime a Superioribus impetrata, quos tamen dedeceat nimium se morosos praestare ac difficiles, et hortationem Benedicti XIV neglegere, qui in Litt. Enc. Apost. Const., die 26 mensis iunnii anni 1749 datis. § 7, „hac in re benigniores“ eos futuros fuisse confidere se declarabat.

XIII. Confessio et Communio ad lucrandum piacularis Anni veniam imperatae nihil refert utrum visitationibus quattuor Basilicarum antecedant, an interponantur vel succedant; unum refert et necesse est, ut postremum ex praescriptis opus, quod etiam Communio esse potest, in statu gratiae, ad can. 925 § 1, compleatur. Si quis igitur post confessionem peractam, ultimo nondum completo opere, in letale rursus inciderit, iteret cnfessionem oportet, si sacram synaxim debet adhuc suscipere: secus, satis erit, ut, actu contritionis perfectae elicito, cum Deo reconcilietur.

XIV. Visitationes quattuor Basilicarum iis, qui, e sententia canonis 91, incolae sunt vel advenae intra Urbem aut intra fines paroeciarum quae in suburbio comprehenduntur, vicies peragendae sunt; decies, contra, omnibus, qui partes agri romanii iis paroeciarum terminis finitimas incolunt, ut ceteris peregrinis.

XV. Ex dcreto a Suprema Congregatione S. Officii lato die 26 mensis ianuarii anni 1911, quod can. 923 confirmatum est, praescriptae quattuor Basilicarum visitationes — nec refert quo ordine fiant — peragi queunt „a meridie diei praecedentis usque ad mediam noctem quae statutum diem claudit“, licet concessionis documentum aliud sonare videatur, facta horarum supputatione secundum can. 33 § 1. Completa igitur quartae Basilicae visitatione, licebit, ut patet, a meridie et deinceps eiusdem Basilicae visitationem iterare, ad inchoandam seriem visitationum insequentis diei. Necesse, ceteroqui, non est invisentibus, ut per Portam Sanctam in Basilicas ingrediantur aut de iis exeant; immo etiam, Basilicis clausis vel aditu ad eas quavis de causa impedito, satis erit ad earundem fores vel gradus Deum exorare. At visitatio pia ac devota sit oportet, idest facta animo Deum colendi; quem quidem animum ipsa exterior reverentia aliquo modo patefaciat.

XVI. Praeter Basilicarum visitationes, ad Indulgentiam Iubilaei lucrandam preces quoque praescribuntur pro Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione et ad mentem summi Pontificis, scilicet ad eos fines, quos Romanus Pontifex edixit, praecipue in Bulla Indictionis, velle se a Christi fidelibus Deo commendari. Quae quidem preces, quamvis in singulis visitationibus iterari pie soleant, ab his tamen seiungi possunt; neque hoc precum officio atque onere exsolvitur quisquis ex peculiari indulto aut ex commissa Ordinariis confessariisve facultate a complendo statuto visitationum numero sit legi-

time dispensatus, etsi non cogitur toties preces iterare quot numero fuerint condonatae visitationes. Sufficit, ceteroqui, implicite et generatim ad mentem Romani Pontificis orare, oratione non quidem mentali, sed vocali, pro fidelium arbitrio deligenda, ut can. 934 § 1 edicitur, vel alternis cum socio; ex communi autem sententia officio huic satisfacit quicumque orationem dominicam, salutationem angelicam et doxologiam quinquies recitaverit. Mutis canone 936 consulitur.

XVII. Cum. Ss.mus D. N. Pius Pp. XI benigne concesserit, ut in Urbe et suburbio quicumque semel Iubilaei indulgentiam sibi acquisiverit, is possit deinde animis defunctorum expiandis toties eam lucrari quoties iniuncta opera perfecerit, eam iterum iterumque profecto lucrabitur quisquis iterum iterumque opera praestiterit aut in Bulla Indictionis imperata aut, vi supervenientis Indulti vel dispensationis commutationisve legitimae, iis ipsis suffecta, sive praestare ante ad Bullae Indctionis praescriptum coeperit, deinde ad indulti formam perrexerit, sive ante ad unius indulti, deinde ad posterioris indulti, etiam diversi, formam praestiterit. Si quod autem supervenerit indultum, quo visitationum numerus, ab initio praescriptus, ad minorem redigatur, qui hunc nondum attigerit, visitationes ante peractas ad complendum numerum imputet; qui contra, numerum ita imminutum iam attigerit aut excesserit, unam saltem novam quattuor Basilicarum visitationem, ut indulto fruatur, adiungat. — Qui autem, iustis de causis aut deminutione praescripti visitationum numeri aut commutatione pluries quoque, a confessario impetrata semel Iubilaeum acquisiverit, eum alias exinde deminutiones aut commutationes impetrare nefas esto, ita ut prioribus tantummodo concessionibus toties postea uti frui possit quoties velit Iubilaei indulgentiam defunctorum animis applicandam lucrari. — Quod vero attinet ad absolutionem a censuris ad aliasque dispensationis vel commutationis gratias, si cui forte harum necessitas occurrerit postquam omnia praescripta ad lucrandum Iubilaeum opera implevit, concessu Santitatis Suae possit is semel iisdem gratiis utifrui. Verumtamen quicumque absolutionem a censuris aliasve dispensationis vel commutationis gratias tum impetravit, cum, primum, Iubilaei veniam lucratus est, si quidem denuo in censuram inciderit et reservatum casum admiserit aut novis votorum dispensationibus commutationibusve indigeat, a facultate is dedicat Iubilaei iterum acquirendi atque a confessario ad usitatas Codicis normas tractetur. Integrum interea in violatumque esto, quibus, a romana peregrinatione stabili impedimento prohibitis, Constitutione Apostolico muneri, pridie huius dei data concessum est, ut extra Urbem possint, operibus iteratis, quae ab Ordinario vel a confessario suffecta sint, semel et bis tantum Iubilaei indulgentia frui, iis omnibus haud licere praeterea — quod, contra iis licet qui in Urbe aut suburbio, item impedimento detenti, commorantur — toties in defunctorum suffragium eandem indulgentiam acquirere, quoties opera suffecta repetant.

XVIII. Absolutiones a censuris, si eas excipias quae datae sint ad reincidentiam, itemque commutationes votorum et dispensationes, ex facultatibus extraordinariis, per piacularem Annum, confitentibus Iubilaei causa, semel concessae, in suo robore permonent et consistunt, etiamsi qui eas, sincero animo Iubilaeum lucrandi, impetravit, deinde, mutato proposito, cetera opera imperata intermiserit atque ab eo acquirendo destiterit.

XIX. Suspensio facultatum, per Constitutionem Ex quo primum, die quinto huius mensis latam, indicta ac denuntiata, ad Urbem eiusque suburbium minime pertinet, cum summopere intersit, per Annum Sanctum heic sacrorum operariorum copiam et auxilia poenitentibus e culparum caeno ad divinam gratiam revocandis nec imminui nec deficere. Quisquis igitur Romae eiusmodi facultatibus sit legitime munitus, eas per piacularem annum in Urbe et suburbio, intra fines concessionis sibi factae et temporis sibi praestituti,, libere exerceat. — Ad indulgentiarum suspensionem quod attinet, eadem Constitutione Ex quo primum indictam, cum Apostolica Sedes iam dudum decreverit, nonnullas indulgentias ab usitata per Annum Sanctum suspensione eximi, SS. D. N. eiusmodi indulta seu privilegia, etsi de iis in memorata Constitutione siletur, non revocat, modo authentice constet, ea ipsa fuisse et revera et in perpetuum concessa, ad can. 70, 71 et 60 § 2.

XX. Cum quattuor Basilicarum visitatio non sit opus per se praeceptum, sed tantummodo iis impositum qui libere velint Iubilaei veniae participes fieri, id visitationis onus, quotiescumque a confessariis privilegiatis debet, ex rationabili causa, totum vel ex parte poenitentibus remitti, ne commutetur in alia opera, quae ad peragenda poenitens sit alio obligationis proprie dictae titulo adstrictus.

XXI. Confessarii extra Urbem, qui facultatibus extraordinariis, Iubilaei causa, per Constitutionem Apostolico muneri donati sunt, sciant, sibi licere hisce Monitis eatenus uti, quatenus ipsis applicari possint.

Haec igitur sunt Monita, quae ad praesentis disciplinae condicionem innovari atque in lucem edi iussit Ss.mus Dominus Noster Pius Pp. XI, ut constans et tuta omnibus praesto sit interpretatio et facultatum, quae vigebunt, et operum, quae praestanda sunt ad veniam Iubilaei consequendam, per proximum piacularem Annum.

Datum Romae ex Aedibus Sacrae Poenitentiariae, die XXXI mensis iulii, anno MDCCCCXXIV.

O. CARD. GIORGI, Poenitentiarius Maior.

L. ◻ S.

Silvius Fagiolo, S. Poenitentiariae a Secretis.

77.

Pielgrzymka narodowa polska do Rzymu w roku jubileuszowym 1925.

Ojciec św. Pius X. ogłosił na rok 1925 miłościwe lato. Z wszystkich stron świata ruszą pielgrzymki do Wiecznego Miasta. Dla zachowania porządku i łatwiejszego umieszczenia pielgrzymów rozporządziła Stolica Apostolska, aby z każdego kraju jedną tylko wspólną urządzono pielgrzymkę narodową. Stosownie do polecenia Stolicy Apostolskiej powstał na Polskę komitet pielgrzymkowy honorowy, do którego należą wszyscy Najprzewielebniejsi Księża Arcybiskupi. Na czele zaś komitetu wykonawczego stanął, wybrany przez Episkopat polski, ks. dr. Wojciech Tomaka, kanonik Przemyski, były organizator pielgrzymki polskiej na Kongres Eucharystyczny do Rzymu. Ks. kanonik dr. Tomaka już jest w korespondencji z głównym komitetem rzymskim. Skoro między Komitetem polskim a Komitetem rzymskim nastąpi porozumienie względem czasu, w którym pielgrzymka polska będzie mogła przybyć do Rzymu i skoro będzie można podać mniejwięcej, ile kosztować będzie podróż do Rzymu oraz dziesięciodniowy pobyt w Wiecznem Mieście, nastąpi ogłoszenie w gazetach.

W imieniu Episkopatu Polskiego

(—) † E. Kard. Dalbor, Prymas.

Powyższe podajemy do wiadomości.

Pelplin, dnia 2 września 1924 r.

78.

Dokument

dotyczący przyłączenia mieszkańców wybudowania Małoradowiskiego z parafji Wielkoradowiskiej do gminy kościelnej w Zieleniu.

Mieszkańcy z wybudowania Małoradowiskiego — powiat Wąbrzeżno, — należący do parafji we Wielkich Radowiskach, wnieśli o przyłączenie ich do gminy kościelnej w sąsiedniej wsi Zieleń z powodu znacznie łatwiejszej i bliższej komunikacji z kościołem w Zieleniu. Wysłuchawszy przedstawicieli obydwóch parafji, wyłączam niniejszem na podstawie uchwał korporacyj odnośnych gmin kościelnych mieszkańców wybudowania Małoradowiskiego z parafji Wielkoradowiskiej i przyłączam do gminy kościelnej i duszpasterstwa w Zieleniu. Granicę kościelną między duszpasterstwem we Wielkich Radowiskach a w Zieleniu wyznacza się następująco: Droga z Piątkowa do Małych Radowisk i odtąd do szosy „Zieleń—Wąbrzeźno": rów od szosy, prowadzący do północnego końca jeziora Małoradowiskiego i odtąd bieg „Strugi Wąbrzeskiej" ku lasowi Wołyckiemu i torowi kolejowemu. W ten sposób mieszkańcy wsi i obszaru dworskiego Małych Radowisk tudzież cała gmina polityczna Zaradowiska pozostają przy parafji Wielkoradowiskiej. Powyższe rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Orędowniku Kościelnym.

Pelplin, dnia 24-go czerwca 1924 r.

(L. S.) **Biskup Chełmiński**

(—) Augustyn Rosentreter.

Na zasadzie Ogólnej Ustawy Krajowej (II) 11 §§ 328 i następn.) zatwierdzam dokument Władzy Biskupiej Diecezji Chełmińskiej z dnia 24. 6. 24 r. nr. G. W. 3367-24 i postanawiam, że w myśl tegoż dokumentu z chwilą ogłoszenia niniejszego dekretu mieszkańcy wybudowań Małoradowiskich mają być wydzieleni z parafji Wielkoradowiskiej a przyłączeni do gminy kościelnej w Zieleniu.

Wojewoda:

(L. S.) (—) Dr. Wachowiak.

79.

Dokument

przyłączenia wybudowań wsi Pływaczewo, należących do parafji Kowalewskiej, do gminy kościelnej w Zieleniu.

Katolicy z wybudowania wsi Pływaczewo — powiat Wąbrzeźno — mieszkający za koleją żelazną po prawej stronie drogi, którą tor kolejowy przed wsią Pływaczewo przerzyna, wnieśli o przyłączenie ich z parafji Kowalewskiej i przyłączenia do gminy kościelnej w Zieleniu.

Po zbadaniu położenia rzeczy i wysłuchaniu przedstawicieli stron zainteresowanych, wyłączam niniejszem na podstawie zgodnych uchwał obu korporacyj odnośnych gmin kościelnych mieszkańców powyżej oznaczonego wybudowania wsi Pływaczewo z parafji Kowalewskiej i przyłączam do gminy kościelnej w Zieleniu z powodu udogodnienia duszpasterstwa. Sama wieś Pływaczewo pozostaje przy parafji Kowalewskiej.

Powyższe rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Orędowniku Kościelnym.

Pelplin, dnia 24 czerwca 1924 r.

(L. S.) **Biskup Chełmiński**

(—) Augustyn Rosentreter.

Na zasadzie Ogólnej Ustawy Krajowej (II) 11 §§ 328 i następn. zatwierdzam dokument Władzy Biskupiej Diecezji Chełmińskiej z dnia 24. 6. 24 r. nr. G. W. 3475 i postanawiam że w myśl tegoż dokumentu z chwilą ogłoszenia niniejszego dekretu mieszkańcy wybudowań wsi Pływaczewo mają być wydzieleni z parafji Kowalewskiej i przydzieleni do gminy kościelnej w Zieleniu.

Wojewoda Pomorski

(L. S.) (—) Dr. Wachowiak.

80.

Dotyczy dostawy wina mszalnego.

Dostawę wina mszalnego dla diecezji chełmińskiej poleciliśmy panu Marchlewskiemu w Grudziądzu. Tem samem znaszamy nasz dekret z dn. 21. 11. 1920, wedle którego wolno było kupować wina mszalne u firm w dekrecie powyższym wymienionych, i polecamy zarządom kościelnym jedynie u p. Marchlewskiego w Grudziądzu wino mszalne zakupować.

Pelplin, dnia 1. 8. 1924 r.

81.

Dotyczy zabudowań poduchownych.

Księża proboszczowie i rządcy parafji zechcą stwierdzić czy i na kogo katastralnie wzgl. sądowo są zapisane zabudowania poklasztorne albo inne poduchowne gmachy, które są w obrębie ich parafji.

Stwierdzenie to należy przez księży dziekanów do nas nadesłać w 4 tygodniach.

Pelplin, dnia 2. 9. 1924 r.

82.

Dokument

dotyczący przyłączenia wsi Mezowa i niektórych mieszkańców wybudowań wsi Dzierzażna do parafji kartuzkiej i odłączenia ich z parafji Żukowskiej.

Mieszkańcy wsi Mezowa i gospodarze wybudowań wsi Dzierzążna, a to: Józef Kąkol (nr. księgi gruntowej 4, 21, 23), Leon Regliński (52,56), Jan Kryszewski (55), Franciszka Herbasz (22,32), Michał Gołąbek (68,71), Marta Kobiela (31,50), Bernard Wiśniewski (39) i Walter Ciesielski (27) wnieśli o wyłączenie ich z parafji Żukowskiej i przyłączenie do gminy kościelnej w Kartuzach.

Po zbadaniu położenia rzeczy i wysłuchaniu przedstawicieli stron zainteresowanych, wyłączam niniejszem na podstawie uchwały obustronnych korporacyj kościelnych Żukowskich i Kartuskich mieszkańców tak wsi Mezowa jak i powyżej oznaczonych wybudowań wsi Dzierzążna z parafji Żukowskiej i przyłączam ich do gminy kościelnej w Kartuzach z powodu udogodnienia duszpasterstwa.

Gospodarze wybudowań dzierżąskich Jan Sela (19), Augustyn Cylkowski (3,11) i Jan Kobiela (7), tudzież mieszkańcy wsi Dzierzążna do gminy mezowskiej należący Józef Markowski (1), Franciszek Szymikowski (2), Józef Treder (3), Jan Matea (1, 21, 25, 36, 56, 64), Augustyn Staroszczyk (57), Józef Szafrański (21,31) i Franciszek Serkowski (42) pozostają nadal przy parafji Żukowskiej.

Powyższe rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Orędowniku Kościelnym.

Pelplin, dnia 25 czerwca 1924 r.

Biskup Chełmiński

(L. S.) (—) † Augustyn Rosentreter.

Wojewoda Pomorski
Wydział Adm.
L. dz. II d 1190/ 24.

Toruń, dnia 19 sierpnia 1924.

Na zasadzie ogólnej Ustawy Krajowej (II) 11 §§ 328 i nastp.) zatwierdzam dokument Władzy Biskupiej Diecezji Chełmińskiej z dnia 25. 6. 1924 nr. G. W. 3232 i postanawiam, że w myśl tegoż dokumentu, z chwilą ogłoszenia niniejszego dekretu, mieszkańcy Mezowa oraz niektórzy mieszkańcy wybudowań Dzierzążna, a mianowicie.
Józef Kąkol (właśc. parcel nr. ks. grunt. 4, 21, 23),
Leon Regliński (właśc. parcel nr. ks. grunt. 52, 56),
Jan Kryszewski (właśc. parceli nr. ks. grunt. 55),
Franc. Herbasz (właśc. parcel nr. ks. grunt. 22, 32),
Michał Gołąbk (właśc. parcel nr. ks. grunt. 68, 71),
Marta Kobiela (właśc. parcel nr. ks. grunt. 31,50),
Bernard Wiśniewski (właśc. parceli nr. ks. grt. 39),
Walter Ciesielski (właśc. parceli nr. ks. grunt. 27)
mają być wydzieleni z parafji Żukowskiej i przydzieleni do parafji Kartuzkiej.

Wojewoda Pomorski

(L. S.) (—) Dr. Wachowiak.

83.

Dot. Rozporządzenia Rady Ministrów.

Przepisy wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu o opiece nad zabytkami sztuki i kultury na obszar byłej dziel. pruskiej (Dziennik Ustaw nr. 14 poz. 122) nie są w należyty sposób przez dozory kościelne przestrzegane. Dla tego zwracamy uwagę dozorów kościelnych na wyżej przytoczone rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20. 2. 1922 w myśl którego nie można wykonywać bez uprzedniego porozumienia się z Wojewódzkim konserwatorem zabytków sztuki i kultury.

Odnośne artykuły opiewają:

Art. 13. Zabytki nieruchome nie mogą być burzone, niszczone, przerabiane, odnawiane, rekonstruowane, zdobione lub uzupełniane, (nawet instalacjami) bez uprzedniego pozwolenia odpowiedniej władzy konserwatorskiej. Takież pozwolenie nieodzowne jest przy wszelkich zmianach zamierzonych w najbliższem otoczeniu dawniejszych zabytków nieruchomych.

Art. 14. Wykonanie — na zasadzie uzyskanego zgodnie z brzmienieem art. 13 pozwolenia — wszelkich robót, dotyczących zabytków nieruchomych, podlega kontroli konserwatora, w którego okręgu znajduje się dany zabytek.

Konserwator ma prawo wstrzymania robót wykonywanych bez pozwolenia lub niewłaściwie, przyczem korzysta z poparcia miejscowych organów administracyjnych.

W przedmiocie opieki nad zabytkami sztuki i kultury wydaliśmy już w roku 1884 pod 28 paźdz. G. W .8562 II. zbiór str. 116 rozporządzenie na które ponownie zwracamy uwagę. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1922 r. należy ściśle przestrzegać .

Pelplin, 6 września 1924 r.

84.

Personalja.

Zamianowano:

ks. Kurowskiego Pawła, proboszcza w Rumji kanonikiem gremjalnym katedralnym w Pelplinie;

ks. prob. Tymeckiego, wicedziekanem dekanatu Górzno-Lidzbarskiego;

ks. wicedziekana Schulza z Konarzyn dziekanem dekanatu Kamieńskiego. instytucja odbyła się 2. 9. 24.;

ks. wikarego Józefowicza administratorem w Górznie;

ks. wicedziekana Tymeckiego, administratorem w Radoszkach;

ks. wikarego Pronobisa z Torunia, wikarym tumskim i profesorem Coll. Marianum.

Powołano na wikarjat:

ks. Feliksa Fischoedera z Kowalewa do Torunia,

ks. Fr. Boruckiego z Torunia do Grodziczna na zastępstwo.

Powołano na zastępstwo jako katechetę do Kościerzyny ks. dr. Tadeusza Glemmę,

Urlopowani zostali celem kontynowania studjów.

Neopresbyterzy Pryba i Dąbrowski Bolesław,
wikarzy Dreszler i Szymański,
kapelan Józef Grochowski,
katecheta Jan Lubiński z Kościerzyny.

Umarli:

ks. proboszcz Ignacy Wietrzychowski z Górzna,
ks. dziekan Teofil Kuczyński z Radoszk.

R. I. P.

Nakładem Biskupiego Jeneralnego Wikarjatu. Czcionkami Drukarni i Księgarni T. z o. pr. w Pelplinie.